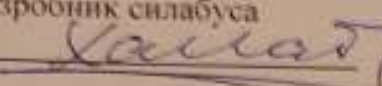

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук
«Затверджую»

081	«Право» «Будівельне та містобудівне право»	Сторінка 1 з 4
-----	--	----------------

Завідувач кафедри
 /Перегуда С.В./

17 червня 2019 р.

Розробник силябусу
 /Халабуденко О.А./

СИЛАБУС Цивільне право

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОК16

2) Навчальний рік: 2019-2020

3) Освітній рівень: бакалавр

4) Форма навчання: денна

5) Галузь знань: 08 ПРАВО

6) Спеціальність, назва освітньої програми: 081 «Право», ОПП «Будівельне та містобудівне право»

8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова

9) Семестр: III, IV

11) Контактні дані викладача:

доц. канд. юрид. наук Халабуденко О.А.

Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА

Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977

Контакти: (050) 986-13-69;

E-mail: khaklabudenko.ova@knuba.edu.ua; gelox717@gmail.com

12) Мова викладання: українська

13) Пререквізити: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Теорія держави і права»

14) Мета курсу: надання знань, умінь, навичок, пов'язаних з основними поняттями цивільно-правового регулювання майнових та особистих немайнових відносин за умови юридичної рівності фізичних та юридичних осіб.

15) Результати навчання:

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 ЗК3 СК7 СК8 СК12

Завідувач кафедри

_____/Перегуда Є.В./

17 червня 2019 р.

Розробник силабуса

_____/Халабуденко О.А./

СИЛАБУС Цивільне право

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОК16
2) Навчальний рік: 2019-2020
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 08 ПРАВО
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 081 «Право», ОПП «Будівельне та містобудівне право»
8) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
9) Семестр: II, III
11) Контактні дані викладача: доц. канд. юрид. наук Халабуденко О.А. Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 Контакти: (050) 986-13-69; E-mail: khaklabudenko.oa@knuba.edu.ua; gelox717@gmail.com
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Теорія держави і права»
14) Мета курсу: надання знань, умінь, навичок, пов'язаних з основними поняттями цивільно-правового регулювання майнових та особистих немайнових відносин за умови юридичної рівності фізичних та юридичних осіб.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 ЗК3 СК7 СК8 СК12

		081	«Право» «Будівельне та містобудівне право»	Сторінка 1 з 4
2.	ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК3 СК7 СК8 СК12
3.	ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 ЗК3 СК7 СК8 СК12
4.	ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 ЗК3 СК2 СК7 СК8 СК12
5.	ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК2 СК2 СК7 СК8 СК13
6.	ПРН7. Скласти та узгоджувати план власного дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК3 СК1 СК2
7.	ПРН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного і всебічного встановлення певних обставин.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК3 СК7 СК8 СК12 СК13
8.	ПРН9. Самостійно визначати ті обставини, у зв'язку яких потрібна допомога і діяти відповідно до рекомендацій.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1. ЗК2. СК7. СК8
9.	ПРН10. Вільно спілкуватися державною мовою як усно так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2
10.	ПРН12. Донести до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК3 СК12

		081	«Право» «Будівельне та містобудівне право»	Сторінка 1 з 4
11.	ПРН19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2 ЗК3 ЗК5 ЗК7 ЗК11 СК1 СК2 СК7 СК8
12.	ПРН21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1 ЗК3 ЗК7 ЗК11 СК7 СК8 СК12 СК13
13.	ДПРН1. Знати механізм нормативної санкційності відносно правопорушень будівельного законодавства та нормативів містопланування.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2 СК7 СК8 СК12 СК13 ДСК1 ДСК3 ДСК4
14.	ДПРН2. Знати правові механізми реалізації владних рішень органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері містопланування та містобудування.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК11 СК7 СК8 СК12 ДСК1 ДСК2 ДСК3 ДСК4
15.	ДПРН4. Вміти супроводжувати договірну діяльність проектних та будівельних організацій в процесі формування і укладання підрядних договорів та договорів інвестування будівництва корпоративними та приватними інвесторами.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2 ЗК9 СК7 СК8 СК12 СК13 ДСК2 ДСК3
16.	ДПРН5. Вміти забезпечувати претензійно-позовну діяльність будівельних і девелоперських суб'єктів господарювання.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК2 ЗК6 ЗК9 СК7 СК8 СК12 СК13 ДСК2 ДСК3 ДСК4

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен **знати**:
- поняття, предмет, метод та систему цивільного права;

- загальні закономірності виникнення, розвитку, функціонування інститутів цивільного права;
- зміст елементів цивілістичного категоріального апарату і демонструвати навички з застосування правових конструкцій з точки зору їх змісту та практичної значимості у сфері професійної юридичної діяльності;
- про досвід ціннісного ставлення до практичного застосування актів цивільного законодавства;
- принципи тлумачення положень актів цивільного законодавства з метою кваліфікації юридичних фактів, аналізувати їх значення;
- робити юридичні висновки й надавати консультації в сфері застосування норм цивільного законодавства;
- аргументувати вибір обраного шляху розв'язання завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати;

вміти:

- аргументовано мислити, спираючись на набуті теоретичні знання, виокремлювати та аналізувати коло відносин, які регулюються нормами цивільного права;
- визначати зміст елементів цивілістичного категоріального апарату і демонструвати навички з застосування правових конструкцій з точки зору їх змісту та практичної значимості у сфері професійної юридичної діяльності;
- застосовувати базові теоретико-правові підходи, на основі яких здійснюється тлумачення норм і застосування засад цивільного законодавства;
- працювати самостійно та в команді, вміти застосовувати коректні прийоми міжособистісної комунікації, брати на себе роль відповідального ініціативного лідера, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставленої мети;
- самостійно готувати наукові тексти та доповіді за умов дотримання норм професійної етики і доброчесності з публічною апробацією результатів досліджень;
- самостійно застосовувати відповідні положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації;
- складати проекти відповідних юридичних документів, спираючись на здобуті знання, вміння та навички, вміти формулювати та визначати правову позицію;
- вміти вільно викладати думки, використовуючи грамотну за змістом та викладенням юридичну лексику;
- оволодіти інтелектуальними навичками науково-дослідної роботи та здійснювати наукові дослідження з актуальних питань цивілістики в частині загальних положень цивільного права, формулювати новизну таких досліджень, публікувати їх результати в наукових фахових виданнях, керуючись при цьому нормами наукової етики й академічної доброчесності;
- усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя, підвищення рівня власної професійної кваліфікації та конкурентоздатності.

16) Структура курсу:					
Семестр	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
3	30	30	1	60	залік
4	60	60	1	60	Іспит
Сума годин:				300	
Загальна кількість кредитів ECTS				10	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				180(6)	

17) Зміст курсу:

**Змістовний модуль 1.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА**

Тема 1

Цивільне право – галузь приватного права, предмет цивільного права

Поділ права на приватне і публічне. Поняття цивільного права як приватного права. Предмет та метод цивільного права. Цивільні права, інші цивільно-правові прерогативи, обов'язки, цивільні правовідносини. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права. Основні цивільно-правові системи світу, романо-германська (континентальна), англо-американська правові сім'ї. Інші цивільно-правові системи світу. Наука цивільного права і цивільне право як навчальна дисципліна Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. Цивільне право як навчальна дисципліна.

Тема 2

Джерела цивільного права

Поняття та види джерел цивільного права. Поняття та види актів цивільного законодавства. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони України як акти цивільного законодавства України. Регулювання цивільних відносин актами Президента України. Постанови Кабінету Міністрів України як акти цивільного законодавства. Особливості актів інших органів державної влади України, органів влади Автономної Республіки Крим, що регулюють цивільні відносини.

Забезпечення верховенства норм Цивільного кодексу України. Цивільно-правовий договір як джерело цивільного права. Міжнародні договори як джерела цивільного права. Звичай як джерела цивільного права. Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права. Тлумачення цивільно-правових норм.

Змістовний модуль 2.

ОСОБИ, ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І ПІДСТАВИ ЇХ ПРИДБАННЯ

Тема 3

Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи.

Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки. Співвідношення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування.

Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Акти цивільного стану. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця.

Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування. Банкрутство фізичної особи-підприємця.

Тема 4

Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки. Класифікація юридичних осіб.

Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб. Індивідуалізація юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торговельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують.

Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб.

Органи юридичної особи та їх види.

Організаційно-правові форми юридичних осіб. Товариства та установи. Підприємницькі товариства. Господарське товариство та його види. Створення господарських товариств однією особою. Виробничий кооператив. Непідприємницькі товариства та їх види. Правовий статус установ. Філії та представництва юридичної особи.

Припинення юридичних осіб. Припинення юридичної особи у формі правонаступництва (злиття, приєднання, поділ та перетворення). Припинення юридичної особи у формі ліквідації. Добровільний порядок ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи у формі ліквідації через процедуру банкрутства. Виділ юридичної особи.

Тема 5

Держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади як учасники цивільних відносин

Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Органи та представники, через яких діють у цивільних відносинах держава, Автономна Республіка Крим та територіальні громади. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

Тема 6

Об'єкти цивільних прав

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація. Складові частини речі та складна річ. Головна річ та її приналежність. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство (єдиний майновий комплекс). Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів. Оборотоzdатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні папери. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери. Дії та послуги як об'єкти цивільних правовідносин. Нематеріальні блага: результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, інформація. Особисті немайнові блага фізичної особи.

Тема 7

Підстави виникнення суб'єктивних прав і обов'язків. Правочини.

Підстави виникнення суб'єктивних прав. Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів. Законність змісту правочину. Здатність осіб до вчинення правочину. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами). Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину. Реституція.

Тема 8

Представництво

Поняття та види представництва. Значення інституту представництва. Підстави виникнення представництва та його види. Представництво за законом. Представництво на підставі акту органу юридичної особи. Договірне представництво.

Представництво за довіреністю. Комерційне представництво. Передоручення. Повноваження представника. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття і види довіреності. Форма та строк довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Змістовний модуль 3.

ЗДІЙСНЕННЯ ТА ЗАХИСТ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Тема 9

Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків.

Захист цивільних прав

Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Право на захист цивільних прав та інтересів. форми і способи захисту суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Визнання незаконним правового акта органу державної влади, органу влади автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Тема 10

Цивільно-правова відповідальність

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність

незалежно від наявності вини. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Тема 11

Строки та терміни у цивільному праві

Поняття та визначення строку та терміну. Позовна давність. Види цивільно-правових строків та термінів. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку. Поняття, значення і види дії позовної давності. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу, зупинення і переривання позовної давності.

Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки

спливу позовної давності. Поновлення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Змістовний модуль 4.

ПРАВО ВЛАСНОСТІ ТА ІНШІ РЕЧОВІ ПРАВА

Тема 12

Загальна характеристика речових прав та володіння

Загальна характеристика речового права. Види речових прав. Володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення. Види володіння. Пряме і опосередковане володіння. Обов'язок недобросовісного володільця щодо повернення майна особі, яка має на нього право власності чи інше право, або яка є добросовісним володільцем. Захист володіння.

Тема 13

Загальна характеристика права власності

Поняття права власності. Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Публічна і приватна власність. Поняття права приватної власності. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти права приватної власності. Об'єкти права власності. Зміст права власності. Правомочності власника. Обов'язки власника. Загальні засади здійснення права власності. Межі права власності та підстави його обмеження. Набуття та припинення права власності. Поняття і види підстав набуття права власності: первісні та похідні, загальні та спеціальні. Набуття права власності: юридичною особою публічного права; добросовісним набувачем на майно, відчужене особою, яка не мала на це право; на новостворене майно; на перероблену річ; на безхазяйну річ; на рухому річ, від якої власник відмовився; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; шляхом привласнення загальнодоступних дарів природи; за набувальною давністю; в результаті приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності. Момент набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Правовстановлюючі документи.

Підстави припинення права власності. Відчуження власником свого майна. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке за законом не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Примусове відчуження земельних ділянок приватної власності, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності. Викуп пам'яток культурної спадщини. Реквізиція. Конфіскація. Інші підстави припинення права власності.

Тема 14

Право спільної власності

Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Порядок визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Тягар утримання майна, що є у спільній частковій власності, та визначення приналежності плодів, продукції і доходів від його використання. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності.

Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Поділ майна, що є у спільній частковій власності.

Право спільної сумісної власності та його здійснення. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Тема 15

Захист права власності

Загальні засади захисту права власності. Речово-правові способи захисту права власності. Витребування майна від особи, яка незаконно заволоділа ним (віндикаційний позов), та розрахунки при цьому. Особливості витребування майна від добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акту, що порушує право власності. Особливості відшкодування шкоди, завданої власникові земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх цінності. Зобов'язально-правові способи захисту права власності.

Тема 16

Речові права на чуже майно

Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види.

Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Суб'єкти, об'єкти, види та зміст сервітуту, порядок його встановлення та припинення.

Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Підстави виникнення та припинення. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб, та землекористувача. Право землекористувача на

Змістовний модуль 5. СПАДКОВЕ ПРАВО

Тема 17

Загальні положення про спадкування

Поняття та види спадкування. Відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування, усунення від права на спадкування. Склад спадщини. Права та обов'язки осіб, які не входять до складу спадщини. Особливості спадкування окремих об'єктів. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.

Тема 18

Спадкування за заповітом

Поняття заповіту та право на заповіт. Види заповіту. Форма заповіту. Права заповідача. Заповідальний відказ. Покладення. Встановлення сервітуту у заповіті. Право на обов'язкову частку у спадщині. Підпризначення спадкоємця. Скасування та зміна заповіту. Недійсність заповіту. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Виконання заповіту.

Тема 19

Спадкування за законом

Поняття спадкування за законом і коло спадкоємців за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Тема 20

Здійснення спадкових прав та спадковий договір

Здійснення права на спадкування. Прийняття спадщини. Поділ спадщини між спадкоємцями. Спадкова трансмісія. Відмова від прийняття спадщини. Відповідальність спадкоємців за борги спадкодавця. Відшкодування витрат, які падають на спадкоємця. Охорона спадкового майна та управління ним. Оформлення права на спадщину. Відумерлість спадщини.

Поняття, предмет та форма спадкового договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Забезпечення виконання та розірвання спадкового договору.

Змістовний модуль 6. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 21

Загальна характеристика права інтелектуальної власності

Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Тема 22

Авторське право і суміжні права

Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права.

Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення.

Поняття і види суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав.

Порушення авторських і суміжних прав, порядок і способи їх захисту.

Тема 23

Патентне право

Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Патент та його види. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок, строки їх чинності. Підстави та правові наслідки припинення чинності патенту та визнання його недійсним. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Тема 24

Інститут засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг та інші види прав інтелектуальної власності

Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Поняття комерційного (фірмового) найменування.

Поняття торговельної марки.

Право інтелектуальної власності на географічне зазначення та його зміст.

Право інтелектуальної власності на наукове відкриття,

на компонування інтегральної мікросхеми, на раціоналізаторську пропозицію, на сорт рослин, породу тварин, на комерційну таємницю.

Змістовний модуль 7.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО ТА ДОГОВІР

Тема 25

Зобов'язальне право і зобов'язання

Поняття, загальна характеристика та функції зобов'язального права. Співвідношення зобов'язального та речового права. Система зобов'язального права. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення. Суб'єкти у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Види зобов'язань. Договірні та позадоговірні зобов'язання. Грошові зобов'язання.

Тема 26

Виконання зобов'язання

Поняття та загальні умови виконання зобов'язання. Суб'єкти виконання зобов'язання. Предмет виконання зобов'язання. Спосіб, строк (термін) та місце виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Тема 27

Забезпечення виконання зобов'язання

Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (зобов'язань). Неустойка. Завдаток. Порука. Гарантія. Застава. Притримання.

Тема 28

Припинення зобов'язань

Поняття та загальна характеристика припинення зобов'язань. Підстави припинення зобов'язань. Виконання зобов'язання. Передання боржником кредиторів відступного.

Зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язань за домовленістю сторін. Новація і сфера її застосування. Припинення зобов'язань шляхом прощення боргу. Неможливість виконання зобов'язання як підстава для його припинення. Поєднання боржника і кредитора в одній особі як підстава припинення зобов'язання. Смерть фізичної особи або ліквідація юридичної особи – підстава припинення зобов'язання.

Тема 29

Правові наслідки порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення зобов'язання

Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Розірвання договору. Поняття та умови відповідальності за порушення зобов'язання. Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

Тема 30

Цивільно-правовий договір

Поняття, загальна характеристика та значення цивільно-правового договору. Свобода договору та її межі. Види договорів. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Змішаний

договір.

Зміст договору. Форма договору. Порядок та стадії укладення договору. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах.

Зміна та розірвання договору.

Змістовний модуль 8.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕДАЧЕЮ МАЙНА У ВЛАСНІСТЬ

Тема 31

Договір купівлі-продажу

Загальні положення про договір купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору.

Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібної купівлі-продажу та його види. Договір купівлі-продажу підприємства. Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни.

Тема 32

Договір дарування

Поняття, предмет, форма договору дарування та його

види. Права та обов'язки сторін за договором. Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору на вимогу дарувальника.

Поняття, предмет та форма договору про пожертву.

Сторони за договором про пожертву. Права жертвувача.

Тема 33

Договір ренти

Поняття, предмет, форма договору ренти. Сторони в договорі ренти, їх права та обов'язки. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Тема 34

Договір довічного утримання (догляду)

Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Забезпечення виконання договору. Припинення договору. Правові наслідки розірвання договору. Перехід прав та обов'язків за договором.

Змістовний модуль 9.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕДАЧЕЮ МАЙНА У КОРИСТУВАННЯ

Тема 35

Договір найму (оренди)

Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі найму, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм. Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму.

Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види.

Тема 36

Договір найму (оренди) житла

Поняття договору найму (оренди) житла та його види. Предмет та форма договору комерційного найму (оренди) житла. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Строк договору. Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі. Підстави та правові наслідки розірвання договору.

Тема 37

Договір позички

Поняття, предмет, форма та строк договору позички. Зміст договору позички. Розірвання договору. Припинення договору.

Змістовний модуль 10.

***ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ЗВ'ЯЗКУ
З ВИКОНАННЯМ РОБІТ***

Тема 38

Договір підряду

Поняття та види договору підряду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмету договору або неможливості закінчення роботи. Якість та гарантії якості роботи.

Види договору підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.

Тема 39

***Договір на виконання науково-дослідних
або дослідно-конструкторських та технологічних робіт***

Поняття та предмет договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Сторони договору, їх права та обов'язки. Ризики та відповідальність сторін за договором.

Змістовний модуль 11.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З НАДАННЯМ ПОСЛУГ

Тема 40

Договір про надання послуг

Поняття та види договорів про надання послуг. Умови договорів про надання послуг. Сторони договору, їх права та обов'язки. Виконання договору про надання послуг.

Тема 41

Договір перевезення

Загальні положення про перевезення. Система транспортних договорів.

Договір перевезення вантажу. Порядок укладення та форма договору. Сторони в договорі, їх права та обов'язки.

Довгостроковий договір. Договір чартеру (фрахтування). Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту. Договір повітряного перевезення вантажу. Договір перевезення вантажу внутрішніми річковими шляхами. Договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір морського перевезення вантажу. Відповідальність сторін за порушення умов договору. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях.

Договір перевезення пасажирів та багажу. Права і обов'язки сторін за договором.

Тема 43

Договір транспортного експедирування

Поняття та загальна характеристика договору транспортного експедирування. Елементи договору транспортного експедирування. Права та обов'язки сторін. Припинення договору. Відповідальність сторін.

Тема 44

Договір зберігання

Поняття, предмет та форма договору зберігання. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Зберігання речей, визначених родовими ознаками. Відповідальність зберігача за договором зберігання.

Договір складського зберігання. Складські документи.

Спеціальні види зберігання. Особливості зберігання в ломбардах, у банківських сейфах, в камерах схову організацій

транспорту, у гардеробі організацій та у готелях. Договір зберігання автотранспортного засобу. Зберігання речей пасажирів під час його перевезення. Зберігання речей, що є предметом спору.

Договір охорони.

Тема 45

Договір доручення

Поняття договору доручення. Сторони договору доручення, їх права та обов'язки. Строк договору. Припинення договору та його наслідки.

Тема 46

Договір комісії

Поняття та умови договору комісії. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору. Субкомісія.

Тема 47

Договір управління майном

Поняття, предмет та форма договору управління майном. Істотні умови договору. Строк договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Відповідальність управителя. Припинення договору.

Змістовний модуль 12.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З НАДАННЯМ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Тема 48

Страхові зобов'язання

Поняття і значення страхування. Об'єкти та види страхування. Співстрахування. Перестрахування. Суб'єкти страхових відносин.

Поняття, предмет та форма договору страхування. Сторони у договорі страхування, їх права та обов'язки. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Істотні умови договору. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.

Договір страхування майна. Договір страхування цивільної відповідальності. Поняття і види зобов'язань з особистого страхування. Страхування життя. Страхування від нещасних випадків і захворювань. Медичне страхування. Обов'язкове страхування.

Тема 49

Договір позики

Поняття, предмет та форма договору позики. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору позики.

Тема 50

Кредитний договір

Поняття, сторони та форма кредитного договору. Права та обов'язки сторін за договором. Комерційний кредит.

Тема 51

Договір банківського вкладу (депозиту)

Поняття, сторони та форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Виконання і припинення договору банківського вкладу.

Тема 52

Договір банківського рахунка

Поняття та предмет договору банківського рахунка.

Сторони за договором, їх права та обов'язки. Відповідальність банку за неналежне виконання операцій за рахунком клієнта.

Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Тема 53

Договір факторингу

Поняття та предмет договору факторингу. Сторони в договорі факторингу, їх права та обов'язки.

Тема 54

Порядок та форми безготівкових розрахунків

Розрахункові зобов'язання. Поняття і форми розрахунків. Правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків. Готівкові розрахунки як форма виконання грошових зобов'язань. Поняття, зміст та основні форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитивів. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Змістовний модуль 13.

**ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРАВАМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Тема 55

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта

права інтелектуальної власності. Види ліцензій та права ліцензіата за ними.

Поняття, предмет і строк ліцензійного договору. Сторони договору, їх права та обов'язки. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Тема 56

Договір комерційної концесії

Поняття, предмет та форма договору комерційної концесії. Особливі умови договору комерційної концесії. Сторони договору, їх права та обов'язки. Договір комерційної субконцесії. Зміна та припинення договору.

Змістовний модуль 14.

**ОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ
ІЗ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Тема 57

Договір про спільну діяльність

Загальна характеристика та підстави виникнення зобов'язань, що виникають із спільної діяльності, та їх види.

Поняття договору про спільну діяльність та його види. Форми та умови договору про спільну діяльність.

Тема 58

Договір простого товариства

Поняття договору простого товариства. Права і обов'язки сторін за договором. Припинення договору простого товариства.

Тема 59

Засновницький договір

Поняття засновницького договору. Права та обов'язки учасників засновницького договору. Зміна і припинення договору.

Змістовний модуль 15.

НЕДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Тема 60

Публічна обіцянка винагороди

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди та їх види. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.

Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Зміна умов та відмова від проведення конкурсу.

Тема 61

Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають при вчиненні дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Умови відшкодування витрат, понесених особою при веденні чужих справ без доручення.

Тема 62

**Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна
фізичної або юридичної особи**

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Суб'єкти зобов'язань та умови виникнення цих зобов'язань. Відшкодування шкоди, завданої рятівнику.

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи. Суб'єкти зобов'язань. Умови відшкодування шкоди, завданої рятівнику.

Тема 63

**Створення загрози життю, здоров'ю, майну
фізичної особи або майну юридичної особи**

Поняття зобов'язань по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Тема 64

Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави

Поняття безпідставного збагачення (**кондикційні зобов'язання**). Види безпідставного збагачення. Безпідставне придбання майна. Безпідставне збереження майна. Умови задоволення позову з безпідставного збагачення.

Тема 65

Відшкодування шкоди

Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди (делікти). Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної республіки Крим, органом місцевого самоврядування або їх посадовою або службовою особою.

Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину.

Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди.

Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.

Відшкодування ядерної шкоди.

Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність.

Тематика практичних занять

1. Цивільне право – галузь приватного права, предмет цивільного права
2. Джерела цивільного права
3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин
4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин
5. Держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади як учасники цивільних відносин
6. Об'єкти цивільних прав
7. Підстави виникнення суб'єктивних прав і обов'язків. Правочини.
8. Представництво
9. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків.
10. Захист цивільних прав
11. Цивільно-правова відповідальність
12. Строки та терміни у цивільному праві
13. Загальна характеристика речових прав та володіння

14. Право спільної власності
15. Захист права власності
16. Речові права на чуже майно
17. Загальні положення про спадкування
18. Спадкування за заповітом
19. Спадкування за законом
20. Здійснення спадкових прав та спадковий договір
21. Загальна характеристика права інтелектуальної власності
22. Авторське право і суміжні права
23. Патентне право
24. Інститут засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг та інші види прав інтелектуальної власності
25. Зобов'язальне право і зобов'язання
26. Виконання зобов'язання
27. Забезпечення виконання зобов'язання
28. Припинення зобов'язань
29. Правові наслідки порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення зобов'язання
30. Цивільно-правовий договір
31. Договір купівлі-продажу
32. Договір дарування
33. Договір ренти
34. Договір довічного утримання (догляду)
35. Договір найму (оренди)
36. Договір позички
37. Договір підряду
38. Договір на виконання науково-дослідних
39. або дослідно-конструкторських та технологічних робіт
40. Договір про надання послуг
41. Договір перевезення
42. Договір транспортного експедирування
43. Договір зберігання
44. Договір доручення
45. Договір комісії
46. Договір управління майном
47. Страхові зобов'язання
48. Договір позики
49. Кредитний договір
50. Договір банківського рахунка
51. Договір факторингу
52. Порядок та форми безготівкових розрахунків
53. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності
54. Договір комерційної концесії
55. Договір про спільну діяльність
56. Договір простого товариства
57. Засновницький договір

58. Публічна обіцянка винагороди
59. Вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення
60. Рятуння здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи
61. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи
62. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави
63. Відшкодування шкоди

Тематика контрольних робіт:

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО – ГАЛУЗЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА ТА ЙОГО ДЖЕРЕЛА

1. Співвідношення цивільного і господарського права.
2. Поняття майнових та немайнових відносин, їх зміст.
3. Елементи цивільно-правового методу.
4. Специфічні риси функцій цивільного права.
5. Поділ цивільного права на публічне та приватне право.
6. Значення принципів цивільного права.
7. Місце цивільного права в системі права України.
8. Нормативно-правові акти загальної дії та нормативно-правові акти спеціальної дії.
9. Тлумачення норм цивільного права.
10. Цивільний кодекс України.
11. Норми будівельного права в цивільному законодавстві України.
12. Дія цивільного законодавства.
13. Аналогія права та аналогія закону.
14. Міжнародний договір, який регулює цивільні відносини, як частина національного цивільного законодавства України.
15. Поняття і випадки застосування звичаю.
16. Положення Конвенції про захист прав людини і основних свобод, які відносяться до приватного права.
17. Акти міжнародного законодавства в системі джерел цивільного законодавства.
18. Рішення судових інстанцій в системі джерел цивільного права.
19. Рішення Європейського суду з прав людини як джерело цивільного права.
20. Завдання для цивільного права України в контексті євроінтеграційної політики.

**ОСОБИ, ОБ'ЄКТИ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ І ПІДСТАВИ ЇХ
ПРИДБАННЯ**

1. Обсяг та зміст правоздатності фізичної особи.
2. Співвідношення правоздатності та суб'єктивних прав фізичних осіб.
3. Правоздатність громадян інших держав і осіб без громадянства.
4. Випадки обмеження цивільної правоздатності.
5. Види цивільної дієздатності фізичної особи.
6. Емансипація (підстави та правові наслідки).
7. Дієздатність громадян інших держав і осіб без громадянства.
8. Порядок здійснення цивільних прав та обов'язків недієздатними особами.
9. Опіка над майном фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою, а також фізичної особи, місце перебування якої невідоме.
10. Правові наслідки появи фізичної особи, яка була оголошена померлою.
11. Індивідуалізація фізичної особи.
12. Випадки державної реєстрації деяких актів цивільного стану, їх види.
13. Фізична особа-підприємець.
14. Права та обов'язки опікуна.
15. Права та обов'язки піклування.
16. Функції інституту юридичних осіб.
17. Поняття теорії походження юридичної особи.
18. Юридичні особи приватного та публічного права.
19. Державна податкова адміністрація як юридична особа публічного права.
20. Організаційно-правові форми юридичних осіб.
21. Юридичне значення реєстрація (перереєстрація) юридичної особи.
22. Поняття установчих документів юридичної особи та вимоги до них.
23. Момент виникнення і припинення цивільної дієздатності юридичної особи.
24. Особисті немайнові та майнові права юридичної особи. Орган юридичної особи.

25. Юридично-значуща діяльність юридичної особи.
26. Майнове становище філії та представництва.
27. Дочірнє підприємство.
28. Індивідуалізація юридичної особи.
29. Поняття та види господарських товариств.
30. Відповідальність юридичних осіб.
31. Порядок ліквідації юридичної особи.
32. Черговість задоволення вимог кредиторів у випадку ліквідації юридичної особи.
33. Форми участі у цивільних правовідносинах держави.
34. Правовий статус органів та представників, через яких діє держава у цивільних правовідносинах.
35. Органи та представники, через яких діє Автономної Республіки Крим у цивільних правовідносинах, їх правовий статус.
36. Органи, через які діє територіальна громада у цивільних правовідносинах.
37. Відповідальність держави за зобов'язаннями.
38. Відповідальність територіальних громад за зобов'язаннями.
39. Теорії про об'єкти цивільного права.
40. Поняття та особливості робіт та послуг як об'єктів цивільних прав, їх поняття та види.
41. Нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав, їх поняття та види.
42. Тварини як особливий об'єкт цивільних прав.
43. Державна реєстрація прав на нерухомість.
44. Регламентация порядку виготовлення, відчуження та схоронності речей, обмежених у цивільному обороті.
45. Підприємство як єдиний майновий комплекс. Поняття підприємства.
46. Передання прав за цінним папером. Виконання за цінним папером.
47. Валюта України. Іноземна валюта. Монетарні метали.
48. Групи та види цінних паперів.
49. Поняття та значення об'єктів цивільних правовідносин.
50. Оборотоzdатність об'єктів прав.

ЗДІЙСНЕННЯ ТА ЗАХИСТ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

1. Правосуб'єктність учасників цивільних правовідносин.
2. Поняття і види юридичного складу, його особливості.
3. Юридичні події: абсолютні та відносні.
4. Юридичні дії: правомірні та неправомірні, юридичні вчинки та юридичні акти.
5. Випадки виникнення цивільних правовідносин на підставах, що не передбачені цивільним законодавством.
6. Підстави припинення цивільних правовідносин.
7. Зміст меж здійснення цивільних прав.
8. Особливості умов виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних обов'язків.
9. Поняття захисту цивільних прав.
10. Судові способи здійснення захисту цивільних прав і інтересів.
11. Способи волевиявлення учасника правочину.
12. Презумпція правомірності правочину.
13. Правила тлумачення змісту правочину.
14. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.
15. Види недійсних правочинів.
16. Правове значення представництва.
17. Передоручення.
18. Обмеження вчинення правочинів представником.
19. Перевищення повноважень представником.
20. Довіреність юридичної особи.
21. Представництво без повноважень.
22. Основні положення скасування довіреності.
23. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.
24. Значення строку та терміну в цивільному праві.
25. Місце строків (термінів) у системі юридичних фактів цивільного права.
26. Порядок вчинення дій в останній день строку.
27. Право на позов.
28. Зміна тривалості позовної давності.
29. Застосування позовної давності до додаткових вимог.
30. Випадки, на які позовна давність не поширюється.

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

1. Види і зміст особистих немайнових прав.
2. Обмеження особистих немайнових прав.
3. Спростування недостовірної інформації.
4. Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права.
5. Правові наслідки невиконання рішення суду про захист особистого немайнового права.
6. Право фізичної особи, особисте немайнове право якої порушено, на відшкодування шкоди.
7. Зміст права на життя та права на охорону здоров'я.
8. Зміст права на свободу і на особисту недоторканість.
9. Зміст права на сім'ю.
10. Зміст права на опіку або піклування.
11. Поняття і зміст патронату.
12. Право на ім'я, його зміст.
13. Повага до людини, яка померла.
14. Право на індивідуальність, його зміст.
15. Право на місце проживання, його зміст.
16. Поняття та зміст права на мирні зібрання.
17. Проблемні питання оборотоздатності окремих немайнових права фізичної особи.
18. Право на використання імені.
19. Інформаційне суспільство та права осіб.
20. Права на мериторні блага.

РЕЧОВІ ПРАВА В СИСТЕМІ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

1. Поняття і зміст права власності.
2. Об'єкти і суб'єкти речових прав.
3. Поняття і зміст: володіння, сервітуту, емфітевзису та суперфіцій.
4. Поняття та особливості захисту речових прав.
5. Недоторканість права власності.
6. Окремі способи набуття права власності, їх характеристика.
7. Суб'єкти та об'єкти права власності.
8. Момент виникнення права власності.
9. Припинення права власності.
10. Спосіб і випадки обмеження здійснення права власності.
11. Тягар утримання майна.
12. Право власника на забудову земельної ділянки.
13. Поняття і правові наслідки самочинного будівництва.
14. Права житлово-будівельного (житлового) кооперативу та їх членів на квартиру в будинку кооперативу.
15. Об'єднання власників житлових будинків, квартир.
16. Порядок припинення права власності.
17. Види спільної власності.
18. Момент виникнення права спільної власності.
19. Утримання майна, що перебуває у спільній власності.
20. Виділ і поділ майна, що перебуває у спільній власності.
21. Виділ частки із майна в спільній частковій власності.
22. Поділ майна в спільній частковій власності.
23. Припинення права спільної власності.
24. Припинення спільної часткової власності.
25. Принцип рівних умов захисту всіх суб'єктів права власності.
26. Основні засади захисту права власності.
27. Віндикаційний позов.
28. Негаторний позов.
29. Придбання права власності за давністю володіння
30. Розрахунки при витребуванні речей із незаконного володіння.
31. Недійсність актів, що порушують право власності.
32. Дії правоохоронних органів із захисту права власника при порушенні права.
33. Позов про виключення майна з опису або звільнення з-під арешту.
34. Визнання права власності.
35. Виключення майна з опису та звільнення з-під арешту.
36. Суб'єкти та об'єкти права володіння чужим майном.
37. Іпотека в будівництві

38. Захист володіння майном.
39. Момент виникнення та припинення володіння чужими речами.
40. Підстави виникнення, припинення та захист права користування чужим майном.

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

1. Теорії прав інтелектуальної власності.
2. Законодавство про інтелектуальну власність в Україні.
3. Характеристика національних та міжнародних нормативно-правових актів.
4. Передання майнових прав інтелектуальної власності.
5. Випадки обмеження майнових прав інтелектуальної власності.
6. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору та за замовленням.
7. Службові результати інтелектуальної діяльності.
8. Загальні та специфічні способи захисту права інтелектуальної власності.
9. Поняття авторського права в об'єктивному та суб'єктивному сенсі.
10. Комп'ютерні програми як об'єкти інтелектуальної власності.
11. Обсяг правової охорони об'єктів авторського права.
12. Співавторство і його види.
13. Особисті немайнові та виключні майнові права автора.
14. Знак охорони авторського права.
15. Момент виникнення авторського права. Презумпція авторства.
16. Правові наслідки закінчення строку чинності авторського права.
17. Використання цитат творів у наукових, освітніх, культурних та соціальних цілях..
18. Момент виникнення суміжних прав.
19. Випадки обмеження суміжних прав.
20. Строк охорони суміжних прав.
21. Поняття патентного права в об'єктивному та суб'єктивному сенсі.
22. Момент виникнення патентних прав.
23. Обсяг правової охорони винаходу, корисної моделі та промислового зразка.
24. Співавторство та співробітництво.
25. Особисті немайнові та виключні майнові права винахідника і автора.
26. Правові наслідки припинення дії патенту та визнання патенту недійсним.
27. Правові наслідки закінчення строку чинності патентного права.
28. Момент виникнення та момент припинення права на комерційне найменування.
29. Строк охорони комерційного найменування.
30. Момент виникнення та припинення права на торгівельну марку (знаку для послуг).
31. Строк охорони торгівельної марки (знаку для послуг).
32. Момент виникнення та припинення права на географічне зазначення.
33. Строк охорони географічного зазначення.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАЛЬНЕ ПРАВО ТА ДОГОВІР

1. Відмінності зобов'язальних правовідносин від речових прав.
2. Правова класифікація зобов'язань і критерії її здійснення.
3. Право вимоги.
4. Треті особи у зобов'язанні. Зміна осіб у зобов'язанні.
5. Здійснення переведення боргу.
6. Здійснення і сторони відступлення права вимоги (цесія).
7. Особливості виконання грошового зобов'язання.
8. Підстави виникнення права на неустойку. Законна неустойка.
9. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого завдатком.
10. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого порукою. Припинення поруки.
11. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого гарантією. Право гаранта на зворотну вимогу до боржника.
12. Правові наслідки невиконання зобов'язання, забезпеченого заставою.
13. Договір застави.
14. Задоволення вимог заставодержателя за рахунок предмета застави.
15. Реалізація предмета застави з публічних торгів.
16. Припинення права застави.
17. Задоволення вимог за рахунок речі, яку притримує кредитор.
18. Правові наслідки порушення зобов'язань та їх види.

19. Значення цивільно-правового договору.
20. Зміст принципів договірної права.
21. Протокол про наміри: поняття та особливості.
22. Правові ефекти оферти та акцепту.
23. Момент укладення договору.
24. Стадії укладення договору.
25. Правові наслідки недотримання форми договору.
26. Види договірних умов.
27. Випадки тлумачення змісту договору.
28. Момент зміни та розірвання договору.
29. Правові наслідки зміни та розірвання договору.
30. Порядок продовження чинності договору.

ОКРЕМІ ВИДИ ДОГОВІРНИХ ЗАБОВ'ЯЗАНЬ

1. Загальні та відмінні риси договорів про передання майна у власність.
2. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором купівлі-продажу.
3. Різновиди договору купівлі-продажу.
4. Захист прав споживачів при укладенні договору роздрібної купівлі-продажу.
5. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором поставки.
6. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором контракції.
7. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Різновиди цього договору.
8. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором міни. Різновиди цього договору.
9. Особливості договору міни майна на роботи (послуги) як змішаного договору.
10. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором ренти. Різновиди цього договору.
11. Забезпечення виплати ренти.
12. Підстави припинення договору довічного утримання (догляду).
13. Договір довічного утримання (догляду).
14. Поняття і зміст пожертви.
15. Загальні та відмінні риси договорів про оплатне передання майна у тимчасове володіння та користування.
16. Користування річчю, переданою у найм.
17. Права та обов'язки сторін, правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором прокату.
18. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором найму (оренди) земельної ділянки.
19. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди.
20. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором найму (оренди) транспортного засобу.
21. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором лізингу.
22. Черговість надання житла в державному та громадському житловому фонді.
23. Відмінності соціального та комерційного (приватного) найму житла.
24. Порядок видачі та строк дії ордера на житлове приміщення.
25. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором позички.
26. Загальні та відмінні риси договорів про оплатне виконання робіт.
27. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором побутового підряду.
28. Захист прав споживачів: цивільно-правові аспекти.
29. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором будівельного підряду.
30. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

31. Загальні та відмінні риси договорів про надання послуг.
32. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором перевезення.
33. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором транспортного експедирування.
34. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором зберігання.
35. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором страхування. Різновиди договору страхування. Види страхування
36. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором доручення.
37. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором комісії.
38. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором управління майном.
39. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором позики, кредитним договором і договором банківського вкладу.
40. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором банківського рахунку.
41. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором факторингу.
42. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень, розрахункових чеків, за акредитивом, за інкасовими дорученнями.
43. Загальні та відмінні риси договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Види таких договорів.
44. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за ліцензійним договором.
45. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
46. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором про передання виключних майнових права інтелектуальної власності.
47. Правові наслідки невиконання (неналежного виконання) сторонами своїх обов'язків за договором комерційної концесії (франчайзингу). Види таких договорів.
48. Юридична характеристика договору про спільну діяльність.
49. Спільні витрати та збитки учасників договору простого товариства.
50. Розподіл прибутку між учасниками договору простого товариства.

НЕДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

1. Підстави виникнення зобов'язання, що виникає із публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу.
2. Підстави виникнення зобов'язання, що виникає із публічної обіцянки винагороди за результатами конкурсу.
3. Умови проведення конкурсу на результати інтелектуальної власності.
4. Юридична характеристика вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення.
5. Підстави виникнення зобов'язання, що виникає із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
6. Підстави виникнення зобов'язання, що виникає внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
7. Підстави виникнення зобов'язання, що виникає у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.
8. Підстави виникнення зобов'язання, що виникає в разі створення загрози життю, здоров'ю, майну особи.
9. Суб'єкти і зміст деліктних зобов'язань.
10. Необхідні та факультативні умови виникнення деліктних зобов'язань.
11. Врахування вини потерпілого та майнового стану заподіювача шкоди в деліктних зобов'язаннях.
12. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності.
13. Проблемні аспекти відшкодування моральної шкоди.
14. Відшкодування шкоди, заподіяної найманим працівником установи, підприємства, організації під час виконання ним своїх трудових обов'язків.
15. Відшкодування шкоди, заподіяної незаконними діями органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування або їхніми посадовими особами.
16. Відшкодування шкоди, заподіяної незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання,

попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду.

17. Відшкодування шкоди, завданої злочинцем.
18. Загальні положення набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.
19. Безпідставне збагачення: цивільно-правові конструкції.
20. Питання відшкодування доходів від безпідставного збагачення.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

СПАДКОВЕ ПРАВО

1. Відкриття спадщини, місце і час відкриття спадщини, їх правове значення.
2. Права та обов'язки померлого, які не успадковуються.
3. Визначення кола спадкоємців.
4. Підстави усунення від спадкування.
5. Спадкування права на земельну ділянку; спадкування частки у праві спільної власності; спадкування права на вклад у банку;
6. Спадкування права на відшкодування збитків, моральної шкоди та сплату неустойки.
7. Секретний заповіт.
8. Спадкування подружжя.
9. Посвідчення заповіту нотаріусом, іншими посадовими особами.
10. Заповіт з умовою.
11. Призначення і підпризначення спадкоємців.
12. Суб'єкти права на обов'язкову частку у спадщині.
13. Спадкування за правом представлення.
14. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини.
15. Прийняття спадщини особою, яка постійно проживала зі спадкодавцем, а також малолітніми, неповнолітніми, недієздатними особами та особами, дієздатність яких обмежена.
16. Контроль за виконанням заповіту.
17. Легат.
18. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину та його анулювання. Визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину.
19. Особливості спадкового договору з участю подружжя.
20. Забезпечення виконання спадкового договору.

Питання підсумкового контролю:

1. Предмет цивільного права.
2. Принципи цивільного права.
3. Добросовісність та розумність в цивільному праві.
4. Методи цивільно-правового регулювання
5. Цивільне законодавство України: поняття та структура.
6. Цивільні правовідносини: поняття, види, елементи.
7. Цивільно-правові прерогативи: суб'єктивні права, секундарні права, заперечення проти матеріально-правових вимог.
8. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків.
9. Право на захист у цивільному праві.

10. Способи захисту цивільних прав
11. Цивільна правоздатність фізичної особи
12. Місце проживання фізичної особи
13. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою
14. Оголошення фізичної особи померлою
15. Цивільна дієздатність малолітніх осіб.
16. Цивільна дієздатність неповнолітніх осіб.
17. Повна цивільна дієздатність фізичних осіб.
18. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи
19. Визнання фізичної особи недієздатною
20. Поняття, ознаки юридичної особи
21. Види юридичних осіб
22. Організаційно-правові форми юридичних осіб.
23. Порядок створення юридичних осіб, їх державна реєстрація.
24. Способи індивідуалізації юридичних осіб (найменування, місцезнаходження)
25. Цивільна право дієздатність юридичних осіб
26. Філії на представництва юридичної особи
27. Органи юридичної особи
28. Припинення юридичної особи: загальна характеристика
29. Реорганізація юридичної особи правонаступництвом.
30. Ліквідація юридичної особи
31. Господарські товариства як юридичні особи (загальна характеристика)
32. Виробничий кооператив як юридична особа
33. Об'єкти цивільних прав (загальна характеристика).
34. Майно.
35. Речі.
36. Класифікація речей як об'єктів цивільних прав.
37. Житлові та нежитлові приміщення як об'єкти прав.
38. Правовий режим незавершеного будівництва.
39. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних прав.
40. Цінні папери як об'єкти цивільних прав.
41. Інформація як об'єкт цивільних прав.
42. Тварини як об'єкти прав.
43. Юридичні факти.
44. Поняття та види правочинів.
45. Умови дійсності правочинів.
46. Форма правочинів.
47. Недійсні правочини та їх види.
48. Правові наслідки визнання правочину недійсним.
49. Правові наслідки недодержання вимог закону про форму правочину
50. Правові наслідки вчинення правочину неповнолітніми особами за межами їх дієздатності.
51. Правові наслідки вчинення правочину фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена.
52. Правові наслідки вчинення правочину недієздатною фізичною особою.
53. Правові наслідки вчинення правочину, який порушує публічний порядок.
54. Правові наслідки правочину, який вчинений під впливом помилки, обману, насильства, збігу тяжких обставини.
55. Правові наслідки правочину, який вчинено у результаті зловмисної домовленості представника однієї сторони з другою стороною.
56. Правові наслідки вчинення правочину без дозволу органу опіки та піклування.
57. Правові наслідки вчинення правочину особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.
58. Поняття та види представництва.
59. Довіреність. Форма, строк, види довіреності.
60. Припинення представництва за довіреністю.
61. Строки та терміни в цивільному праві: поняття та види
62. Позовна давність. Загальна та спеціальна позовна давність.
63. Правові наслідки перебігу позовної давності. Початок перебігу позовної давності.
64. Переривання та зупинення перебігу позовної давності.
65. Вимоги, на які позовна давність не поширюються.
66. Поняття, ознаки та види особистих немайнових прав фізичної особи.

67. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи.
68. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
69. Поняття та зміст права власності.
70. Здійснення права власності.
71. Право приватної власності.
72. Право державної власності.
73. Право комунальної власності.
74. Набуття права власності за договором.
75. Набуття права власності на новостворене майно.
76. Набуття права власності на безхазяйну річ, знахідку, скарб.
77. Набувальна давність.
78. Припинення права власності.
79. Право спільної часткової власності.
80. Переважне право купівлі частки у спільній частковій власності.
81. Право спільної сумісної власності.
82. Самочинне будівництво. Поняття, правові наслідки здійснення самочинного будівництва.
83. Способи захисту права власності.
84. Віндикація та її межі. Розрахунки при віндикації.
85. Негаторний позов.
86. Визнання права власності.
87. Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
88. Суб'єкти права інтелектуальної власності та об'єкти права інтелектуальної власності.
89. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.
90. Майнові та особисті немайнові права інтелектуальної власності.
91. Строк чинності прав інтелектуальної власності.
92. Використання об'єкта права інтелектуальної власності. Передання майнових прав інтелектуальної власності.
93. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням.
94. Наслідки порушення права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності судом.
95. Поняття авторського права.
96. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права.
97. Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення.
98. Суміжні права: об'єкти, суб'єкти, підстави виникнення та зміст.
99. Порушення авторських і суміжних прав, порядок і способи їх захисту.
100. Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права.
101. Винахід і корисна модель як об'єкти права інтелектуальної власності. Умови патентоспроможності винаходу і корисної моделі.
102. Промисловий зразок як об'єкт права інтелектуальної власності.
103. Право інтелектуальної власності на торговельну марку.
104. Зобов'язання: поняття, види, підстави виникнення
105. Суб'єкти зобов'язання. Множинність сторін у зобов'язанні.
106. Способи, строки та місце виконання зобов'язання.
107. Порука. Права поручителя. Припинення поруки.
108. Гарантія. Незалежність гарантії. Права та обов'язки гаранта. Припинення гарантії.
109. Завдаток як вид забезпечення виконання зобов'язання.
110. Поняття та види застави.
111. Іпотека. Форма договору про іпотеку. Права та обов'язки іпотекодавця та іпотекодержателя.
112. Притримання як вид забезпечення виконання зобов'язання.
113. Довірча власність.
114. Припинення зобов'язання.
115. Договір: поняття, зміст, види
116. Порядок укладення, зміни та припинення договору.
117. Зобов'язання: поняття, зміст, види, підстави виникнення.
118. Виконання зобов'язанні.: поняття, принципи, сторони, види.
119. Неустойка як способ забезпечення виконання зобов'язань.
120. Притримання як способ забезпечення виконання зобов'язань.
121. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
122. Застава як спосіб забезпечення виконання зобов'язань.
123. Банківська гарантія та порука як способи забезпечення виконання зобов'язань.

124. Цивільно-правова відповідальність: поняття, форми, види.
125. Зміна та припинення зобов'язань: поняття, підстави, способи.
126. Поняття, елементи та види договору купівлі-продажу,
127. Права та обов'язки сторін за договором купівлі-продажу
128. Договір роздрібною купівлі-продажу. його вили. Права покупця. Відповідальність сторін.
129. Зміст договору поставки.
130. Відповідальність сторін за поршення договору поставки, припинення договору. Відрахування збитків при припиненні договору.
131. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
132. Договір енергопостачання.
133. Договір продажу нерухомості, підприємства.
134. Договір міни.
135. Дарування: поняття, предмет, форма договору.
136. Пожертва.
137. Договір ренти.
138. Договір довічного утримання.
139. Оренда: предмет, поняття, форма договору. Строк договору. Дострокове розірвання договору.
140. Права та обов'язки за договором оренди.
141. Договір прокату.
142. Договір оренди транспортних засобів.
143. Оренда земельної ділянки.
144. Оренда будівлі та іншої капітальної сировини.
145. Лізинг.
146. Поняття, види договорів найму жилого приміщення.
147. Договір підряду.
148. Будівельний підряд.
149. Побутовий підряд.
150. Підряд на проектні та пошукові роботи.
151. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт.
152. Договір про надання послуг.
153. Поняття та види перевезень.
154. Договір перевезення вантажу.
155. Договір транспортного експедирування,
156. Договір зберігання.
157. Спеціальні види зберігання,
158. Договір страхування.
159. Основні страхові поняття. Види і форми страхування.
160. Договір доручення.
161. Договір комісії.
162. Договір управління майном.
163. Агентський договір.
164. Кредитний договір. Товарний та комерційний кредит.
165. Договір факторингу.
166. Договір позики.
167. Договір банківського вкладу.
168. Договір банківського рахунку.
169. Форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень.
170. Розрахунки за акредитивом
171. Розрахунки за інкасовими дорученнями, в застосуванням розрахункових чеків.
172. Вексель та його види.
173. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
174. Договір комерційної концесії (франчайзинг).
175. Договір простого товариства.
176. Договір про спільну діяльність.
177. Зобов'язання з односторонніх дій.
178. Поняття та види цивільно-правової відповідальності.
179. Форми цивільно-правової відповідальності.
180. Умови цивільно-правової відповідальності.
181. Вина в цивільному праві, випадок, обставини поза контролем сторони праводносин, непереборна сила
182. Зобов'язання, що виникають із заподіяння шкоди.

183. Відповідальність за шкоду, завдану неповнолітнім та недієздатним особами.
184. Відповідальність за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки.
185. Відповідальність за шкоду, завдану життю та здоров'ю громадянина.
186. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, роботи або послуг.
187. Компенсація моральної шкоди.
188. Поняття та підстави спадкування.
189. Відкриття спадщини.
190. Спадкоємці. Особи, які не мають право успадковувати.
191. Спадкування за заповітом.
192. Спадкування за законом.
193. Перехід права на прийняття спадщини. Спадкова трансмісія, спадкування за правом представлення.
194. Заповідальний підказ.
195. Заповіт під умовою. Заповіт подружжя.
196. Право на обов'язкову частку у спадщині.
197. Прийняття спадщини. Оформлення спадкових прав.
198. Відповідальність спадкоємців по боргам спадкодавця.
199. Відмова від спадщини.
200. Спадковий договір.

18)

Методичне забезпечення дисципліни

Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / За ред. О.В.Дзери, Н.С.Кузнецової. – К.: Юрінком-Інтер, 2016.
Цивільне право України [Текст] : навч. посіб : у 2 т. / Іванов Ю. Ф., Куриліна О. В., Іванова М. В. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Київ : Правова єдність : Алерта, 2019.
Халабуденко О.А. Навчальна робоча програма дисципліни «Цивільне право». К.: КНУБА, 2019. 25 с.

1. Нормативна база :

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2004р. // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №40-44. - С. 356.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.03р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. - №№ 18-22. – Ст. 144.
4. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №3-4. - Ст. 27.
5. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №21-22. - Ст. 135.
6. Житловий кодекс Української РСР: Закон України від 30.06.1983р. // Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів № 17032/2000.
7. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ // Відомості Верховної Ради. – 1994. – N 13. – ст. 64. 6
8. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991р. № 1576-ХІІ // Відомості Верховної Ради. – 1991. – N 49. – ст. 682.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Конвенцію ратифіковано законом № 475/97-ВР від 17.07.97) (Зі змінами та доповненнями, внесеними Протоколом № 11 від 11 травня 1994 року, Протоколом № 14 від 13 травня 2004 року) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 05.08.2019).

2. Основна література:

2.1. Підручники:

10. Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / За ред. О.В.Дзери, Н.С.Кузнецової. – К.: Юрінком-Інтер, 2016.
11. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / За заг.ред. В.І.Борисової, І.В.Спасібо-Фатєєвої, В.Л.Яроцького. – Х.: Право, 2017.
12. Цивільне право України [Текст] : навч. посіб : у 2 т. / Іванов Ю. Ф., Куриліна О. В., Іванова М. В. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Київ : Правова єдність : Алерта, 2019.
13. Цивільне право України: Підручник. Видання третє, перероблене і доповнене: Підручники, навчальні

посібники/ Старцев О. В., Харитонов Є. О., Харитонova О. І. – К. : Істина, 2007.

2.2. Коментарі цивільного кодексу і посібники:

14. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар / За ред. розробників Проекту ЦКУ. – К.: Істина, 2004.
15. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 кн. / За заг. ред. Я.М.Шевченко. – К.: Ін Юре, 2004.
16. Цивільний кодекс України: Постатейний коментар у двох частинах / Відп.ред. А.С.Довгерт, Н.С. Кузнєцова. – К.: Юстиніан, 2005.
17. Цивільне право. Практикум: навч. посіб. 2-те вид., перераб. і доп./За ред. Р.А. Майданика (кер. Авт.кол.), Н.С.Кузнєцовой, Є.О. Рябокonia. К.: Алерта, 2019.

3. Інформаційні ресурси

38. Офіційний веб-сайт Президента України. - <http://president.gov.ua>
39. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
40. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
41. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. -<http://kmu.gov.ua>
42. Ліга Бізнес – Інформ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.liga.net. Українське право [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrpravo.com.

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік (3 семестр)

Поточне оцінювання					Індивідуальне завдання	Сума балів
Змістовні модулі						
1	2	3	4	5		
16	16	16	16	16	20	100

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю іспит (4 семестр)

Результат навчання у 3 семестрі	Поточне оцінювання										Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
	Змістовні модулі												
	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
20	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	20	30	100

20) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 432 Центрального корпусу КНУБА.
2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія.
3. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою сесіями.
6. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

21) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

22) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2611>